

CLASS NOTES

Class: षष्ठी VI
Subject: संस्कृतम् SANSKRITAM

Topic: दशमः पाठः - कृषिकाः कर्मवीराः
NOTE - content is prepared at home

उत्तरपुस्तिकायां (रुचिरायां) लिखत -

क ख
गृहं जीर्णं न वर्षासु तौ तु क्षेत्राणि कर्षतः।
हलेन च कुदालेन या शुष्का कण्टकावृता।
पादयोर्न पदत्राणे सस्यपूर्णानि सर्वदा।
तयोः श्रमेण क्षेत्राणि शरीरे वसनानि नो।
धरित्री सरसा जाता वृष्टिं वारयितुं क्षमम्।

क ख
गृहं जीर्णं न वर्षासु वृष्टिं वारयितुं क्षमम्।
हलेन च कुदालेन तौ तु क्षेत्राणि कर्षतः।
पादयोर्न पदत्राणे शरीरे वसनानि नो।
तयोः श्रमेण क्षेत्राणि सस्यपूर्णानि सर्वदा।
धरित्री सरसा जाता या शुष्का कण्टकावृता।

३. उपयुक्तकथनानां समक्षम् 'आम्' अनुपयुक्तकथनानां समक्षं 'न' इति लिखत-

यथा - कृषकाः शीतकालेऽपि कर्मठाः भवन्ति। आम्
कृषकाः हलेन क्षेत्राणि न कर्षन्ति। न
1. कृषकाः सर्वेभ्यः अन्नं यच्छन्ति। आम्
2. कृषकाणां जीवनं कष्टप्रदं न भवति। न
3. कृषकः क्षेत्राणि सस्यपूर्णानि करोति। आम्
4. शीते शरीरे कम्पनं न भवति। न
5. श्रमेण धरित्री सरसा भवति। आम्

४. मञ्जूषातः पर्यायवाचिपदानि चित्वा लिखत -

वसनानि वस्त्राणि
सूर्यः रविः
तृषा पिपासा
विपुलम् अधिकम्
जीर्णम् जर्जरम्
धरित्री पृथ्वी

५. मञ्जूषातः विलोमपदानि चित्वा लिखत -

सुखम् दुःखम्
दूरे पार्श्वे
निर्धनम् धनिकम्
क्षमम् अक्षमम्
ग्रीष्मे शीते
सरसा नीरसा

६. प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

- कृषकाः केन क्षेत्राणि कर्षन्ति?
  - केषां कर्मवीरत्वं न नश्यति?
  - श्रमेण का सरसा भवति?
  - कृषकाः सर्वेभ्यः किं किं यच्छन्ति?
  - कृषकात् दूरे किं तिष्ठति?
- कृषकाः हलेन कुदालेन च क्षेत्राणि कर्षन्ति?
कृषिकाणाम् कर्मवीरत्वं न नश्यति?
श्रमेण धरित्री सरसा भवति?
कृषकाः सर्वेभ्यः शाकम्, अन्नम्, फलम् दुग्धम् च यच्छन्ति?
कृषकात् दूरे सुखम् तिष्ठति?